

II - İNSAN ÇEVRE VE PLASTİK SANATLAR (π)

- GİRİŞ:

Bu konularlardaki temel, bilimsel ve deneysel estetiğe dayanır. Güncel bir eylem alanı olan plastik sanatlar nesnelere ilgisizliğini duyu organlara yoluyla kurarlar. Duyu organları yoluyla çevreyi algılama, nesnelere uyari kaynağı olması ve bu olguların deneysel olarak irdelenmesi 1860'larda G. T. Pechner'in başlattığı deneysel ve bilimsel estetik çalışmalarıdır. Daha sonra psiko-analitik kuramlar, gestalt kurama, psiko-biyolojik çalışmalar sosyal bilimlerin katışı, sibernetik, enformasyon teorisi, semiyotik ve tım haberleşme kuramları ve onun dalları bugünün bilimsel estetiğinin oluşmasında en büyük etkenlerdir. Sibernetik kökenli enformasyon teorisini estetiğe uygulayanlar (Boles, Rense, Altschew, Borlyne, Miller,.....) giderek bu gübelerde çok çarışılan "Felsefi strukturalizme" yeni langestik çalışmalara yaklaşma olanağı bulmuşlardır. Bu demektir ki yakın gelecekte "Bilimsel ve felsefi strukturalizme yeni ve olumlu bir birleşime doğru yol alacaklardır.

① - İNSANLA İLGİLİ BAZI ÇAĞDAŞ ÇEVRE TANIMLARI:

İçinde yaşadığımız çağda sibernetik çağı diyenler de vardır. Sibernetik bu günkü teknolojinin bilim felsefesidir. Sibernetik insanın bir ügüt-bilin diye de tanımlanabilir. Bu kapsamlı bilimsel yöntem 20 yüzyılın felsefesi de demir. Bazı çevrelerce, yüzyılımızın baştan karakterini belirleyen teknik gelişmeler hep bu felsefenin ışığı altında oluşmuş daha doğrusu bu güne kadar beşeriyete ulaşan her statüman sibernetik ügüt ve insanlık felsefesi yöntemiyle gözümüne karşı görülmüştür.

Son yıla elli yıldır vakti, hakikiyeti öğren makine ve mekanik ügürlere dayal endüstri devrinin son otuz yıla huzula gelişen elektronik ve ilâtin devrine yardimca durumuna geçmiştir. İpary ügürlere yoluyla dünyanın yer-küresel yeni bir mekan-uzay kavramı içinde güncellik deyimleriyle elle tutulur hale dönüştürme imkanı için yepyeni bir çevre, kavram oluşturmıştır.

(*) Özer Kabas - İDGEA Şehirçilik Dersleri - Konferans

Mayıs 1980

Özer Kabas

197